

ЗЕМЛЕДЕЛСКА ЗАЩИТА

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИИ ЗЕМЛЕДЕЛСКИ НАРОДЕНЪ СЪЮЗЪ.

В. „Земледелска Защита“ излиза веднъжъ въ седмицата — въ Сръда.
Цѣната на вѣстника е за година 5 лева въ прѣдплата. За странство се прибавятъ само пощенскитѣ разноски.

Всичко което се отнася до вѣстника се испраща до администрацията въ гр. Плъвенъ.

За частни обявления се плаща по 2½ ст. на дума въ послѣдната страница, а на първа по 5 ст. Обявления отъ съдебнитѣ пристави се по-жѣтватъ по особено споразумение.

Неплатени писма не се приематъ и необнародвани рѣкопи не се връщатъ, освѣнъ ако са придружени съ пощенска марка.

„СЪЕДИНЕНИЕТО ПРАВИ СИЛАТА“

Нашитѣ отговори.

Съ кратковременото съществуване, земледѣлското движение, вмѣсто симпатии, успѣ да въдвори най-големата ненависть почти въ всички групи и партии, безъ изключение. Само че до третия конгресъ тия недоброжелателства се задушваха и прикриваха, но слѣдъ него — тѣ избухнаха съ всичката си затаена сила.

Въ това за насъ нѣма нищо чудно. Ние отдавна знаехме, че за реакционнитѣ партии би било смърть, ако нѣкога тъмнитѣ маси се пробудятъ и потърсятъ закрила, не подъ дебелата сѣнка на реакцията, но — подъ светлитѣ лъчи на собственото си съзнание; ние знаехме, че опората на реакцията е винаги била върху плѣщитѣ на невѣжеството и несъзнанието на тъмнитѣ маси и тълпнитѣ, заради това, всѣко раздвижване на тия маси, всѣко стрѣмление къмъ съзнателенъ животъ винаги е повдигало адската умраза и злоба на реакцията. Но, това е не само едно право на реакцията, но — и една длъжностъ. Въ борбата за самосъхранение, реакцията има право да се бори за свето съществуване. И трѣбва да признаемъ, че въ тѣзи борба тя е безпощадна: тя не избира срѣдствата за борба, защото тя има една цѣль: да задуши и унищожи окончателно своитѣ врагове, слѣдователно — тя достойно брани и запазва своето положение. До като поведението на реакционнитѣ групи спрямо земледѣлското движение е доста ясно и оправдано, поведението на „прогресивнитѣ“ партии и групи е просто необяснимо. Нѣщо повече: истинскитѣ врагове на земледѣлското движение сж именно най-прогресивнитѣ групи, на първо мѣсто между които стоятъ социалъ-демократитѣ. Най-главниятъ аргументъ, на който се опиратъ тѣ е, че земледѣлското движение, като политическа партия, щѣло било да погълне всички едри земледѣлци, които, подъ ново знаме, щѣли въ сжщностъ да служатъ за подкрѣпа на чисто-консервативни тенденции, така напр., както днесъ било въ Германия. Въ тѣзи си статия ще се постарамъ да отговоримъ само на тоя аргументъ.

Прѣди всичко ние ще потърсимъ истинскитѣ причини, които породиха земледѣлското движение и отъ уясняването на тия причини, ние ще можемъ да опрѣдѣлимъ и елементитѣ, които го съставляватъ. Като поводъ на земледѣлското движение послужи десѣтъка, но истинскитѣ му причини лежатъ много по-дълбоко — тѣ лежатъ въ

социалнитѣ неуредици — отъ една страна и въ нашето економическо положение на селската маса — отъ друга. Макаръ официално нашата конституция и нашитѣ закони изобщо да деклариратъ равенството на разнитѣ класи, въ държавата, въ сжщностъ въ насъ царуваше най-големо безправие, защото докато извѣстни класи бѣха всецело отрицани отъ управлението, други — бѣха привилегирани и се ползуваха отъ всичкитѣ блага въ държавата. Понеже законитѣ се коваха само отъ адвокати, прѣдприемачи, търговци и лихвари, затова и тѣ създаваха прѣимущества само за тѣхъ, въ ущърбъ на слабитѣ и порабощени класи. При такъво едно фактическо обществено неравенство, едни класи забогатяваха по честенъ или безчестенъ начинъ, като трупаха грамадни капитали, а други класи се повече и повече заподаха, защото се вършеше надъ тѣхъ двойно прѣстѣпление: налагаха имъ се тѣжки и прѣтежки данъци, които отиваха въ джебнитѣ на управляющитѣ класи, а въ замѣна на това нищо се не даваше отъ тѣхна страна за повдигането на производството и изобщо-за економическото повдигане на масата. При такъва една общественна неуредица и при такъво едно лошо економическо положение на грамадната селска маса, рано или късно, ние не можехме друго да очакваме, освѣнъ — революция. И ако земледѣлското движение не се оформи въ една истинска революция, има да се благодари на десѣтъка, който ускори изригването на оня вулканъ, който носи името — селско-народно възмущение, което отъ дълги години вече клокачеше и търсеше само поводъ да изригне и да се изсипе съ страшна сила върху главитѣ на многобройнитѣ народни притѣснителни.

И така, земледѣлското движение, споредъ насъ, както въ своето начало, така и днесъ, е широко демократическо и революционно, което изключва изъ своята срѣда реакционнитѣ елементи. Че това е тѣй, най-добъръ ни показватъ при-мѣритѣ отъ геройската борба по селскитѣ маси противъ насилията и неправдитѣ на властта. Азъ питамъ: коя класа, кой другъ народъ отстоява по такъвъ начинъ въ насъ своитѣ права? Кой народъ, ако не земледѣлския, първъ съзнателно рѣши до смърть да защитава своето право на истински граждани въ една свободна страна! — Азъ повтарямъ, че тоя фактъ разбива на пухъ и прахъ слабитѣ пионери на още по-слабитѣ мними борци за народнитѣ правдини. Моментъ, когато отъ дълги години порабоще-

ния селски народъ, издигна мощно своя гласъ и въ укоръ на всички други „прогресивни“ групи и елементи съ собствената си кръвъ запечати своитѣ права, този моментъ е първия който отъ невѣжествената тълпа създаде достойни и истински борци. А това е залога за нашата вѣра въ трайността на земледѣлската организация

Ние не отричаме, че нашата организация още не се е оформила. Не отричаме сжщо, че въ много мѣста има лица, на които мѣстото не е между насъ и които, на вѣрно, доста експлоатиратъ съ земледѣлското движение. Съгласни сме сжщо, че има още много много недостатѣци, които като гангрена разяждатъ нашия организъмъ; само че за прѣмахването имъ трѣбва и повече врѣме и повече истински дѣятели, които, вмѣсто безобразно да разрушаватъ, по-добъръ би било своитѣ знания и своя опитъ да ги приложатъ въ нашата организация.

Ако всичкия тоя легионъ отъ „разрушители“ на сегашната земледѣлска организация се задрѣтне и освѣгляваше селскитѣ маси; ако положеше своитѣ усилия въ борба противъ всички народни врагове; ако разяснеше положението на истински-онеоправданитѣ селени, — нече съмнение, нашата организация щѣше по-добъръ да се очертае тогава и щеше, може би, въ основата си да постави най-разумнитѣ и най-справедливитѣ искания. Злото е само тамъ, че ние имаме много храбреци на думи, които винаги сж способни да развалятъ и унищожатъ едно добро дѣло, но никога не сж способни нѣщо да съградатъ.

При днешното положение на нашия съюзъ, ние имаме нужда отъ честни, дѣятелни и безкористни дѣятелни, които да положатъ своитѣ усилия за възтържествуването волята на истинския народъ — на селския народъ. Ако ний успѣемъ да издигнемъ селскитѣ маси до положението на една съзнателна обществена сила, тогава ний би образували и най-здравата и крѣпка сила, която, заедно съ останалитѣ работящи маси, би била и най-мощната гаранция за правата на всички потѣпкани и онеоправдани въ нашата съврѣменна държава.

Но това би станало само съ една колосална реална дѣятелность между тъмния и невежественъ народъ, за която сж нуждни не отрицателни и простославни дѣятелни, но — положителни дѣйци съ широко-обществено, а не тѣсно партизанско или догматическо мировъзрѣние.

Д.

Службашитѣ като спомощници за економический напредѣкъ.

2. Духовници.

Въ онази мрачна, но памятна за Българската История епоха, когато гений на петвъковний окованъ левъ начена своя ембрионаленъ развой; когато топлата застояла национална кръвъ бликна по всички кѣтчета на парализирани изполини; когато атрофирани гигантенъ мускулъ почувства своята живенна способностъ; когато деликатнитѣ струни на чувството за самосъхранение ехтѣха изъ тъмната сфера на робството; когато мощната дѣсница на роба пицна леденото желѣзно, самоотбранително оръдие; когато народния тѣжовенъ епопъ цѣпеше балканската свѣжа атмосфера и когато развѣтото триколорно бунтовническо знаме прѣскаше безброй огнени революционни искри отъ планинскитѣ височини; тогава и въ тѣзи тѣсни подземия, и въ тѣзи задушени пещери, които крѣпиха Христовото учение, блѣщукаше една парлива искрица отъ този буренъ пламъкъ; тогава и подъ тѣзи траурни облѣкла и подъ тѣзи скромни мантийки, които красятъ групетѣ на религиознитѣ съятиели, се осмихваше ехидно огнения мечъ на отмъщението; тогава и отъ тѣзи нежни сърдца, и отъ тѣзи спокони нерви, които плахо се прѣкланятъ прѣдъ произвола на съдбата, изригваше една чиста, топла, опустошителна лава; тогава и въ тѣзи мовѣчни прѣдстави, и въ тази мовѣчна тѣканъ, въ която разкошно прѣбиваватъ безбройнитѣ библийски догми, се спотайваше пѣстрия вѣющъ бисеръ на общия революционенъ духъ.

Да, тираниитѣ бѣха по всички крайща на нещастната страна еднакви, страданията едни и сѣщи и идеята за свобода и правда — обща. И ний виждаме паралелно съ идейнитѣ борци: Ботевъ, Левски, Караджата и пр. да красятъ редоветѣ на тази свещена борба и множество свѣтли образи отъ онзи индеферентенъ общественъ слой, който носи громкото име „Християнски учители“; ний виждаме всрѣдъ проглушителния звукъ на огненитѣ мечове да звѣни и треперящата нежна струна на Христовия Кръстъ; ний виждаме най-сетнѣ, че тѣзи идеални, но въ пълната смисълъ на думата антинатурални и никога неиспълними заповѣди: „Любете вашитѣ неприятелни, благославяйте тѣзи, които Ви проклинаатъ, праветѣ добро на тѣзи, които Ви мразятъ, молете се за тѣзи, които Ви ругаятъ и преслѣдватъ“. Ако нѣкой Ви вземе палтото, дайте му и ризата си; ако нѣкой Ви шардоса отъ едната страна, обърнете му и другата си...“ и т. н. се отхвърниха и отъ тѣхнитѣ слѣпи „подражатели“.

Врѣмената, обстоятелствата, или на кратко — самия животъ заставляваше и миряни и духовници да гурятъ подъ кракъъ всѣкакви мѣдрования, да прѣ-

